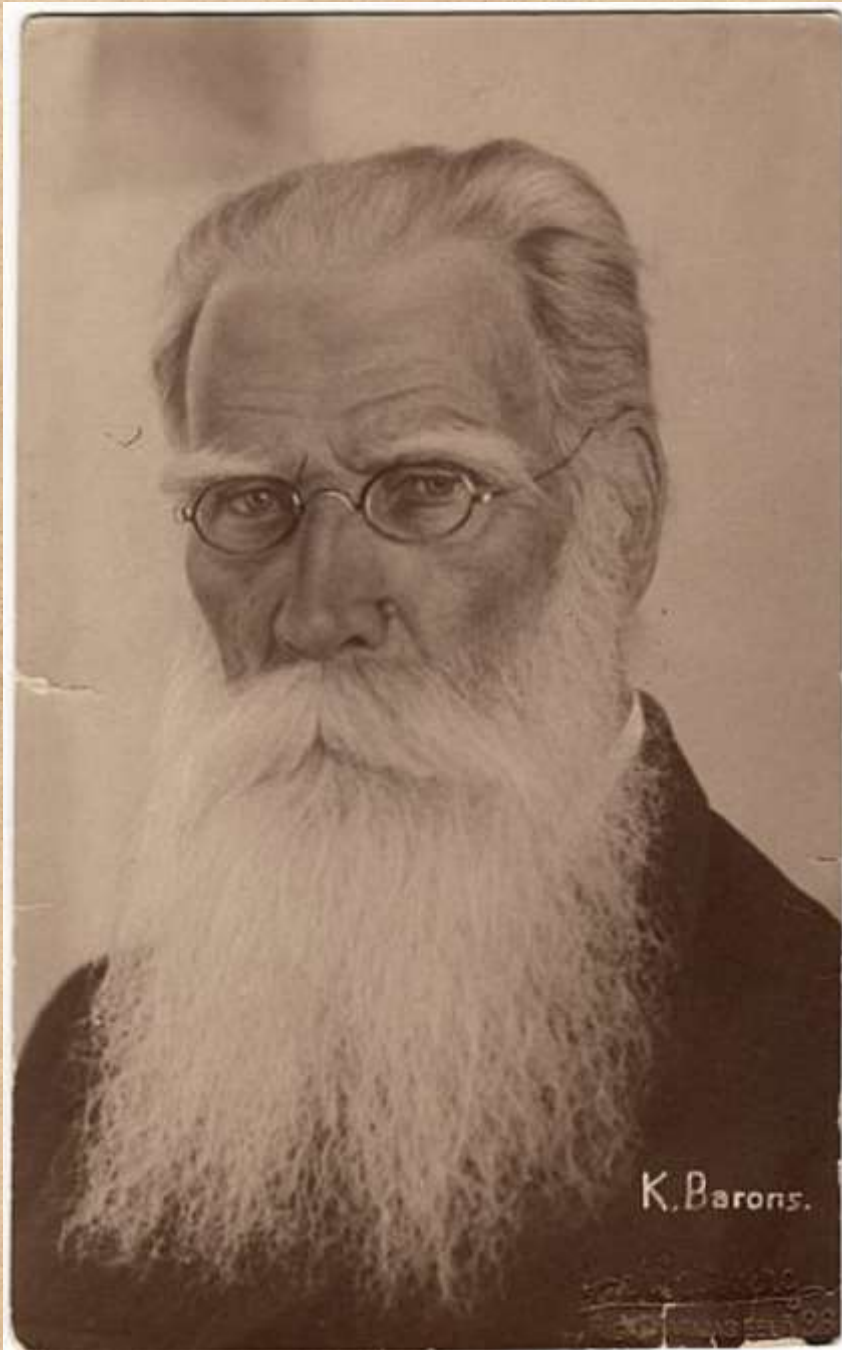

Rēzeknes pamatskola – attīstības centrs
Bibliotekārā stunda

Krišjānim Baronam

185

Autore: Aina Verze
2020

Krišjānis Barons

1835 – 1923

Krišjānis Barons ir viena no ievērojamākajām personībām Latvijas vēsturē, dēvēts arī par Dainu Tēvu. Dzimis 1835. gada 31. oktobrī Struteles muižas vagara Jura Barona un viņa sievas Enģeles ģimenē. Bērnību pavadījis Īles muižā. K. Barons mācījās Dundagas Kubeles pagastskolā, Ventspils elementārskolā, Ventspils apriņķa skolā un Jelgavas ģimnāzijā.

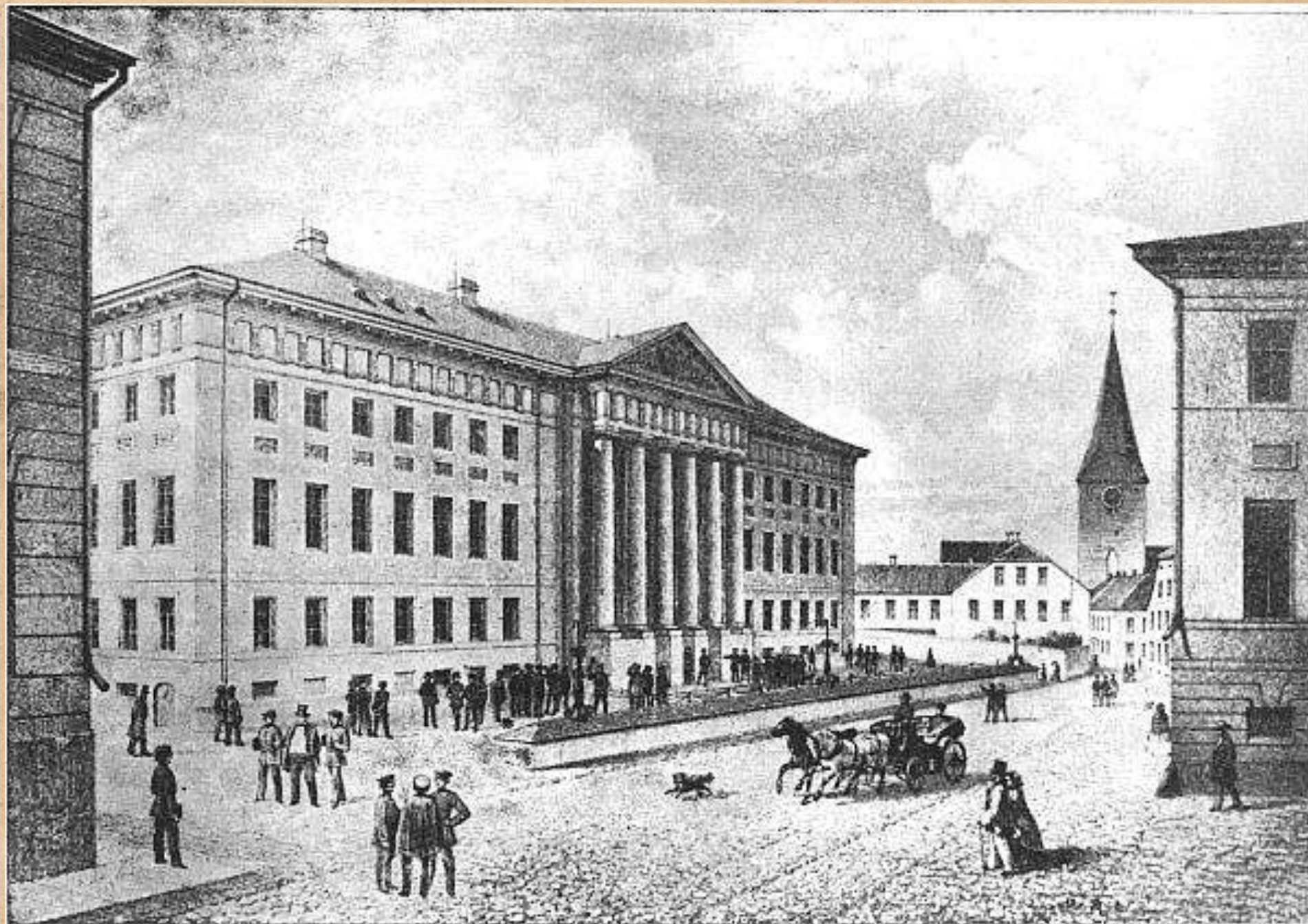
Kubeles skola

No 1856. gada līdz 1860. gadam K. Barons studēja matemātiku un astronomiju Tērbatas universitātē. Kopā ar Krišjāni Valdemāru un Juri Alunānu viņš bija rosīgs Tērbatas latviešu studentu pulciņa dalībnieks. Viņi arī uzskatāmi par vieni no nacionālās kustības Jaunlatvieši aizsācējiem.

Tēbatas
Universitāte
Igaunijā

Breka-zerība

uš tahm jaunahm avīseh̄m.

Breks lecls, ta atal Latveeschi
 No augsta Keisara
 Tis išepligi cerasūsti,
 Ka waila wehleta
 No rakša galwaepilata
 Teem islais awies,
 Lai sinnao, labdao wajaga
 Tavo winnem mabiāo neso.

Tad, mihtec brāhli, Latveeschi!
 Šihō jaunao lappao juho
 Samemmet, lafsect prabtigi,
 Te mahzibas jumō buho,
 Zaur lam isbeenas palifsect
 Jo prahtā gaismoti.
 Ku lafsect, wai to negribbeet?
 Ko? Brāhli, Latveeschi?

1862. gada maijā pēc J. Alunāna aicinājuma K. Barons ieradās Pēterburgā. Tur kopā ar J. Alunānu un K. Valdemāru organizējis laikrakstu "Pēterburgas Avīzes", bijis arī laikraksta faktiskais redaktors; publicējis sava laika jaunākās zinātniskās atziņas, kā arī dzejoļus un stāstus.

1878. gadā pievērsās Friča Brīvzemnieka sāktajam latviešu tautasdziesmu vākšanas un kārtošanas darbam.

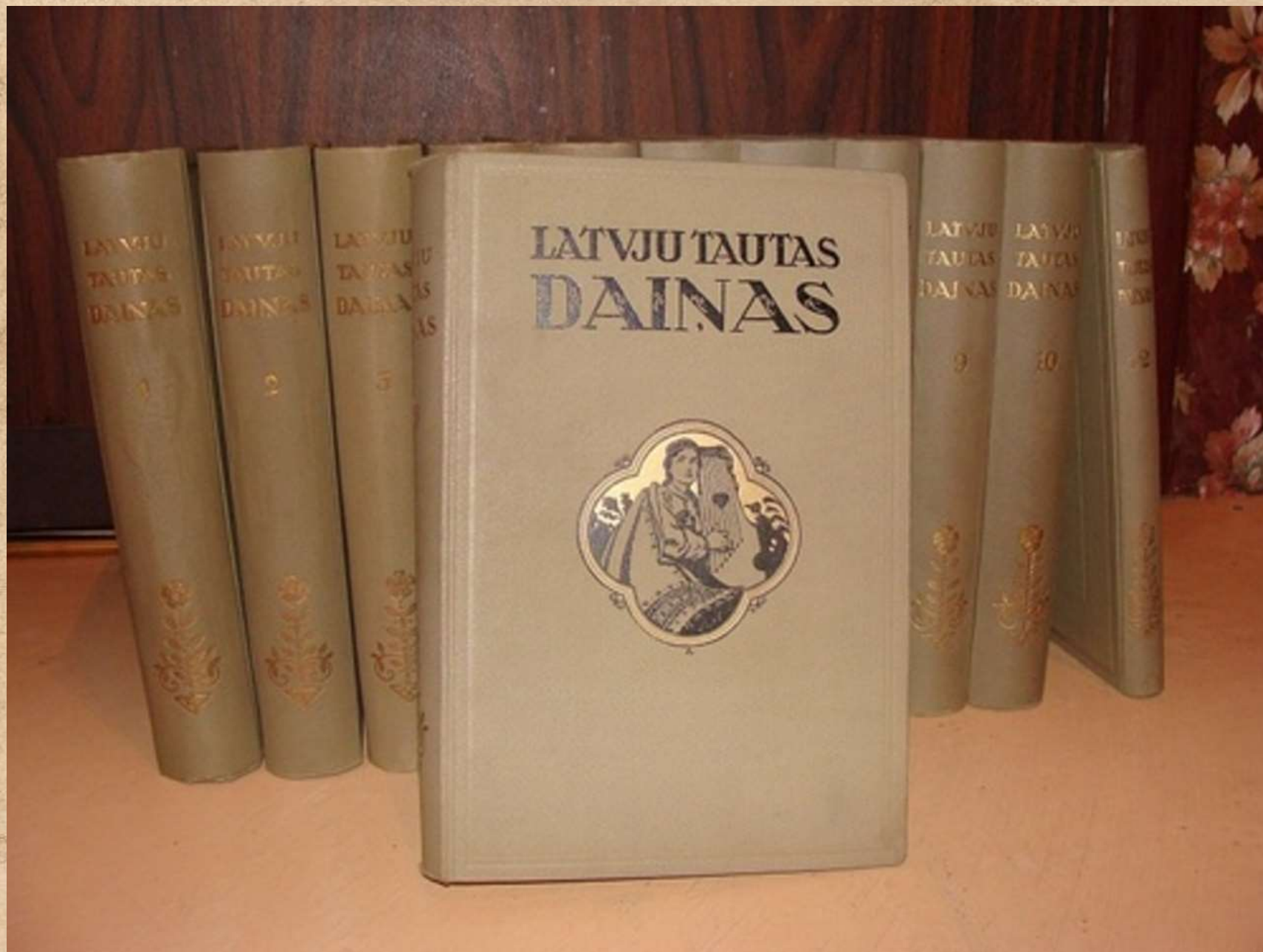
1893. gadā K. Barons atgriezās Rīgā, kur nodarbojās ar latviešu tautas dziesmu kārtošanu. Laikā no 1894. līdz 1898. gadam ar latviešu uzņēmēja Henrija Visendorfa atbalstu un organizatorisko palīdzību Jelgāvā tika izdots pirmais "Latvju dainas" krājums.

Krišjāņa Barona "Latvju dainas. 1.burtnīca".

H. Visendorfs, K. Barons, F. Brīvzemnieks

No 1894. gada līdz 1915. gadam iznāca K. Barona sakopotās "Latvju dainas" sešos sējumos (217 996 tautasdziesmas). Tas ir viens no plašākajiem tautas dzejas izdevumiem pasaulē.

Latvju dainas veidotas kā vienota sistēma, kuras pamatā ir cilvēka mūža ritējums, viņa darbs, sadzīves attiecības. Latvju dainas atsedz monumentālu tautas materiālās un garīgās dzīves ainu, raksturo nacionālās īpatnības, tautas dzīves filozofiju, ētiskos centienus, dvēseles tikumību.

Lēni lēni Pērkonits
Aiz Daugavas ducināja;
Saņemiet, Rīgas meitas,
Savus baltus paladziņus.

Augsti dzied cīrulits
Par visiem putniņiem;
Augsta Dieva valdišana
Par visiem ļautiņiem.

Bij man dziesmu vācelīte
Sīkā kārklū krūmiņā;
Ik vakara dziedāt gāju,
I vāciņa nepacēlu.

Dainu skapis

1880. gadā Maskavā tika izgatavots Dainu skapis. Skapī atrodas aptuveni 268 800 lapiņas ar tautas dziesmām. Oriģinālais Dainu skapis kopš 2014. gada atrodas Latvijas Nacionālajā bibliotēkā. 2001. gada 4. septembrī tas tika iekļauts UNESCO Pasaules atmiņas sarakstā.

Krišjānis un Dārta Baroni dēla Kārļa Barona ģimenes vidū.

ПУГА АЛЕКСАНДРОВСКАЯ 17
ALEXANDRA PUGA 17 ALEXANDERSTR. 17.
RIGA

I. Renski